

Dedykacja:

Dla Sióstr Karmelitanek z Krakowa.

Stanisław Zawiślak

Powiedzenia Bohaterki:

- „Solo Dios basta!” /po hiszpańsku/ (Bóg sam wystarczy!)
- “It is love alone that gives worth to all things.”

/po angielsku/ (Tym co nadaje wartość wszystkiemu jest miłość)

St. Teresa of Avila¹

Św. Teresa z Avila

– gwiazda hiszpańskiego renesansu

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek Nr: 43
Podseria: Doktorki Kościoła

Polecane/Omawiane książki:

- [1] Crisogo de Jesus Sacramentado OCD: Teresa od Jezusa. Dopisek na okładce przedniej: ‘Fascynująca biografia córki Kościoła’, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2014.
- [2] Carlos Ros: Święta Teresa z Avila, Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2017.
- [3] Otger Steggink OCarm: Teresa. Duchowy i psychologiczny portret Teresy od Jezusa, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2011.

Słowa kluczowe: (key words, palabras clave): dr h.c. × 2, Żydowskie pochodzenie, miasto Avila zachowane do dziś, Matka Duchowości, Teresa Wielka, Teresa od Jezusa

Święta Teresa z Avila urodziła się 28 marca **1515** roku w hiszpańskiej miejscowości Avila (Ávila, akcent po hiszpańsku na pierwszą literę A!), czyli 505 lat temu. Wydaje się, że to dawno temu. Zmarła w hiszpańskim mieście Alba de Tormes 4 października 1582 roku, a zatem żyła 67 lat. Za koniec średniowiecza uważa się np. upadek Konstantynopola (1453) – najczęściej, rzadziej: wynalazek druku (1455) czy ewentualnie odkrycie

¹ https://www.goodreads.com/author/quotes/74226.Teresa_of_vila;

<https://kosciol.wiara.pl/doc/490487.Mistyczka-z-charakterkiem-sw-Teresa-z-Avila>; powiedzenia i informacja.

Ameryki przez Krzysztofa Kolumba (1492). Zatem cały okres życia Bohaterki możemy przypisać do epoki renesansu.

Nazywana jest także Św. Teresą od Jezusa [1, 2] ze względu na imię zakonne lub Św. Teresą Wielką, gdyż było kilka świętych o tym imieniu.

Czytelnicy serii, którzy nie są katolikami, mogą przełączyć się na inny odcinek lub jednak przeczytać skupiając uwagę nad wszelkimi innymi aspektami życiorysu Bohaterki.

Była hiszpańską mistyczką, karmelitanką, pisarką kontrreformacji i teologiem życia w kontemplacji. W Polsce w tym okresie królami byli: Zygmunt I Stary /żona królowa Bona/, (władał w okresie 1507 – 1548 roku), Zygmunt II August (1548–1572); Henryk Walezy (1573–1574); a od 1575 Stefan Batory. Zatem Jej życie przypada na okres władzy bardzo znanych królów Polski. Żona króla Zygmunta I, Bona – jest znana jako inspiratorka odrodzenia w Polsce m.in. przebudowy rezydencji królewskiej na Wawelu.

Przypomnijmy dlaczego Św. Teresa jest w wyżej wymienionej podserii... bo nasza seria obejmuje także kobiety wyróżnione godnością **Doktora Kościoła**. Po wielu latach od Jej śmierci, nadano Jej także inne wyróżnienia jak np. Patronka Hiszpanii, czy Doctor Honoris Causa, a zatem może być także zaliczona do tej innych podserii. Zatem podsumujmy:

Beatyfikacja:	rok 1614; (24 kwietnia) przez papieża Pawła V;
Kanonizacja:	roku 1622, (12 marca) przez papieża Grzegorza XV;
Doktor Kościoła:	rok 1970, (27 września) przez papieża Pawła VI.

Warto przypomnieć, że tytuł *doktora honoris causa* został przyznany św. Teresie po raz pierwszy w 1922 r. przez Papieski Uniwersytet w Salamance, a później w 2015 roku – także przez Katolicki Uniwersytet w Avila. Niecodzienna uroczystość odbyła się podczas między-universyteckiego kongresu: “Święta Teresa od Jezusa. Mistrzyni Życia”. W tymże kongresie brało udział ponad 450 osób z 26 krajów świata.

Uroczystość rozpoczęła się od odczytania dekretu senatu Katolickiego Uniwersytetu w Avila. Tytuł ‘doktora honoris causa’ został nadany św. Teresie Wielkiej m. in. z racji jej wielkiego dzieła jako pisarki i reformatorki Karmelu, roli jaką odegrała w historii Hiszpanii i Kościoła Powszechnego oraz jej znaczenia jako nauczycielki modlitwy i kontemplacji.

Wróćmy jednak do postaci naszej Bohaterki. Teresa urodziła się w rodzinie Alfonsa Sáncheza de Cepedy y Beatriz de Ahumady⁵. Wieść głosiła iż jeden z przodków (pradziadek) był wyznania mojżeszowego, ale nie chcąc być wydalony z ówczesnej Hiszpanii zmienił wyznanie. Ten fakt przypomina o traktowaniu innowierców w Hiszpanii. Jak pisze autor [2] formalne, oryginalne dokumenty w tej sprawie znaleziono w Valladolid w roku 1946!!! Teresa miała 4 rodzeństwa dwoje z poprzedniego małżeństwa ojca (Maria i Juan) oraz Hernanda i Rodriga (1511). A po Teresie urodziło się jeszcze 6-cioro dzieci, najmłodsza siostra Juana, gdy Teresa miała 13 lat. Zatem było to typowe dla ówczesnych rodzin, przy czym niestety często część dzieci umierała z powodu chorób. Rodzina miała status szlachecki.

We wszystkich życiorysach podawany jest fakt Jej ucieczki z domu ze starszym o 4 lata bratem Rodrigo. Znalazł ich wuj Francisco de Capeda, i oczywiście zaprowadził do rodzinnego domu. Jak się okazało cel dziecięcej wyprawy był religijny – spotkanie z wrogimi Maurami. Oboje czytali książki religijne, zatem oboje umieli czytać – także Ona jako dziewczynka, a także książki religijne były dostępne w domu!! Chyba nie było to typowe dla dzieci przed 500 laty. Mama Teresy zmarła w rok po urodzeniu ostatniego dziecka. Ojciec oddał naszą Bohaterkę na wychowanie do klasztoru augustianek Nuestra Señora de Gracia. Ojciec nie myślał więc o kolejnym małżeństwie. Bracia Hernando i Rodrigo wyjechali do Ameryki Południowej, do nowych posiadłości hiszpańskich, była to generalna tendencja w kraju. Nie groził nadmiar obywateli, a za oceanem każdy mógł znaleźć zajęcie. Wyjechało jeszcze 3 dalszych Jej braci.

Ona podjęła decyzję o wstąpieniu do zakonu. W 1531 roku Jej starsza siostra Maria wyszła za mąż. Historia nie była zupełnie prosta. Właściwie ojciec Jej decyzji nie popierał. Uciekła więc po raz drugi z bratem Antonim. Przy czym on także zdecydował się na życie zakonne. Można zrozumieć ojca, który mimo tylu dzieci pozostał sam. Oczywiście jak opisują autorzy książek – sama Teresa miała wątpliwości, ale w końcu została zakonnica 3 listopada 1537 roku. W [2] str. 21 – „złożyła śluby zakonne”. Miała zatem 22 lata.

Chorowała, ale ojciec (!) i zameźna siostra starali się Jej pomóc, szukając najlepszych lekarzy, a nawet organizując wyprawę do znachorki. W tej drodze odwiedziła wuja Pedra z Ortigosy, gdzie otrzymała książkę „Trzeci alfabet duchowy” Franciszka de Osuna. Znowu o duchowości katolickiej.

⁵ https://es.wikipedia.org/wiki/Alonso_S%C3%A1nchez_de_Cepeda; o ojcu Bohaterki po hiszpańsku.

LITERATURA DODATKOWA

(poszukane przez 'Scholar Google' – warto zwrócić uwagę, że są one z ostatnich lat, a zatem mimo upływu czasu dzieła naszej Bohaterki nadal są analizowane!!!!)

- A. Alvarez Tomas: Kwiatki Św. Teresy od Jezusa. Anegdoty. Legendy. Gesty. Słowa. Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków (2015).
- B. Ciężkowska Sylwia: "Modlitwa wychowuje. Komentarz do „Modlitwy Pańskiej” zawartej w „Drodze doskonałości” (27-42) św. Teresy z Awili." *Itinera Spiritualia. Commentarii Periodici Instituti Carmelitani Spiritualitatis Cracoviae* 3.1 (2010): 101-139.
- C. Czerwińska Renata: Teresa z Awili. Mistyczka z temperamentem. Wydawnictwo ESPE, (240 stron) Wydawnictwo Zakonu Księży Pijarów, Kraków (2017).
- D. Feduś Katarzyna: "Teresa Wielka w życiu i pismach Edyty Stein." *Wrocławski Przegląd Teologiczny* 24.1 (2016): 31-44.
- E. Kaczor-Scheitler Katarzyna: "Działalność pisarska polskich zakonów żeńskich w dobie baroku." *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Polonica* T. 13 (2010).
- F. Bartłomiej Józef Kucharski OCD: Boskie Teresy. Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków (2018).
- G. Nawojowski, Jerzy: "A New, Unknown Letter by St Teresa of Avila and Its Translation into Polish." *Itinera Spiritualia. Commentarii Periodici Instituti Carmelitani Spiritualitatis Cracoviae* 10.1 (2017): 13-39.
- H. Nyk, Piotr. "Teresa von Ávila, Werke und Briefe. Gesamtausgabe, hg., übers. u. eingeleitet v. Ulrich Dobhan OCD u. Elisabeth Peeters OCD, Freiburg im Breisgau 2015." *Itinera Spiritualia. Commentarii Periodici Instituti Carmelitani Spiritualitatis Cracoviae* 9.1 (2016): 211-214.
- I. Sobolewska-Obroślak, Iwona. "Symposium międzynarodowe z okazji 500-lecia urodzin Świętej Teresy z Awila, Doktora Kościoła (1515-1582): „Jesteś drogocennym diamentem w oczach Boga”." *Roczniki Teologiczne* 63.05 (2016): 216-222.
- J. Wrona, Lidia: "Osoba i przesłanie św. Teresy od Jezusa." *Polonia Sacra* 19.2 (2015), 5-22.

Informacja o wydanych dziełach Św. Teresy

św. Teresa od Jezusa (1515-1582)

Jubileusz 500-lecia urodzin

DZIEŁA WSZYSTKIE

tom I: Księga mojego życia (Autobiografia)

tom II: Zamek wewnętrzny (Mieszkania)

tom III: Droga doskonałości
(autograf z Valladolid i z El Escorial, oraz kopia z Toledo)

tom IV: Księga fundacji

tom V: Pisma mniejsze

tom VI: Listy (część 1)

tom VII: Listy (część 2)

https://books.google.pl/books?id=W-hgBoa8fZ8C&pg=PR32&lpg=PR32&dq=avila+cepeda&source=bl&ots=tY8DsTXWq4&sig=ACfU3U2ZgLi9hgJn-x0mzA_X4Xf-w2sqqA&hl=pl&sa=X&ved=2ahUKEwibjOTQsp7oAhWExIsKHUqsCsYQ6AEwDXoECAsQAQ#v=onepage&q=avila%20cepeda&f=false; link do książki 'on-line'.

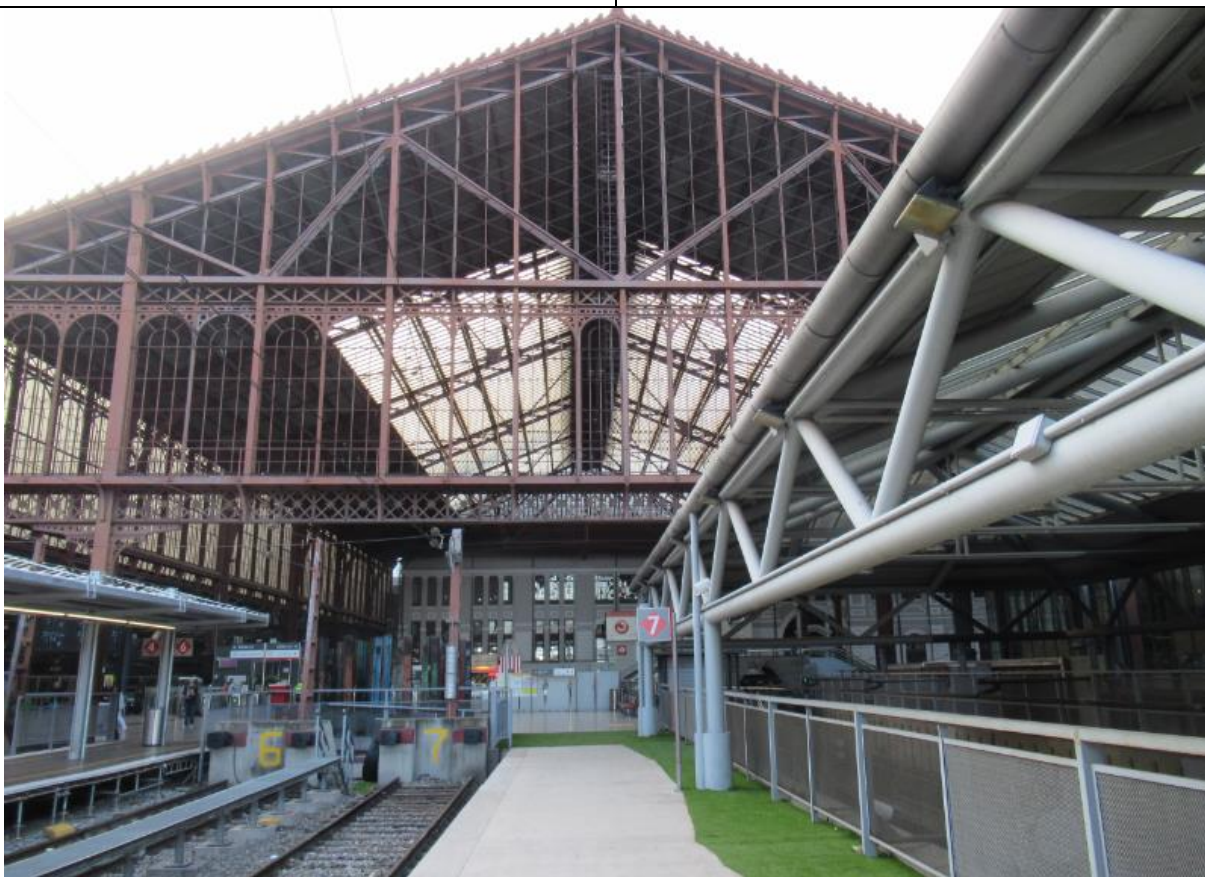

ŚLADAMI ŚW. TERESY

Podróż z Madrytu do Avila

Wyruszamy ze stacji Principe Pio⁷ (XIX & XXI wiek)

⁷ [https://en.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%ADncipe_P%C3%ADdo_\(Madrid_Metro\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%ADncipe_P%C3%ADdo_(Madrid_Metro)); informacja o stacji – kolejowej i metro równocześnie.

Pociąg ma na zagłówkach, podkładki higieniczne z murami miasta Avila, funduje ratusz w Avila

Mijamy stację El Escorial – tu mieści się dawna rezydencja królów Hiszpanii – dziś muzeum

Dwójka aktorów umiła drogę pasażerom, Nie pytałem o zgodę na pokazanie twarzy

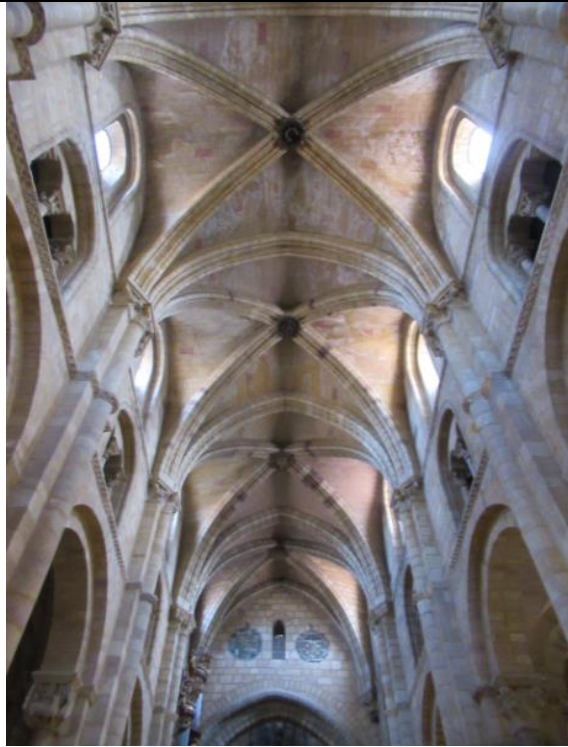

Od stacji do starego miasta otoczonego murami trzeba przejść dobrze oznakowanymi ulicami około pół godziny

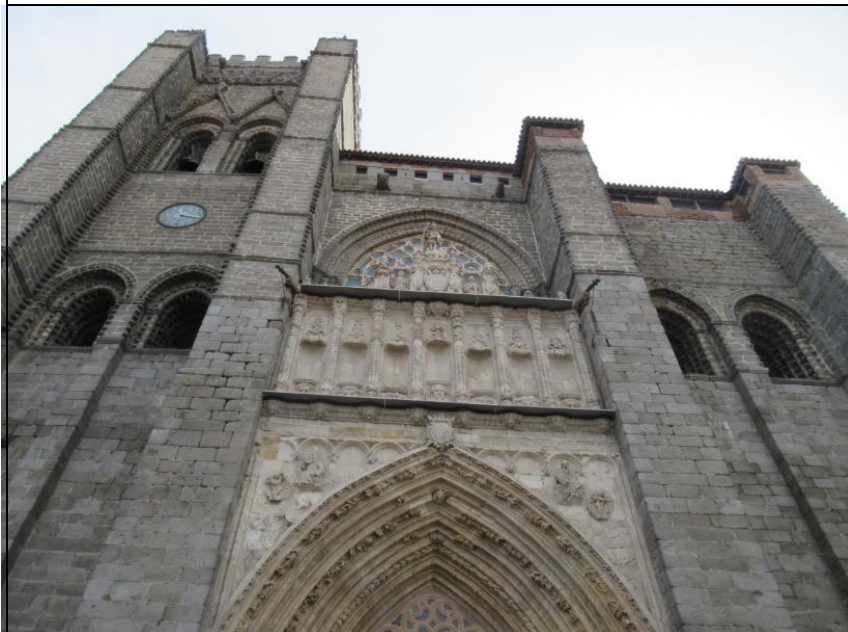

Wita nas kościół – bazylika Św. Wincentego

Mury miasta są do dziś we wspaniałym stanie!!

Fasada Katedry

Sklepienie w jednej z kaplic Katedry

Miejsca dla wybitnych obywateli w Katedrze

Rynek Główny oraz Ratusz

Kościół gdzie Św. Teresa była ochrzczona

Kościół gdzie była chrzczona

Plac Św. Teresy, kościół przy Klasztorze

Pomnik Św. Teresy – siedzącej na ławce

Eseista

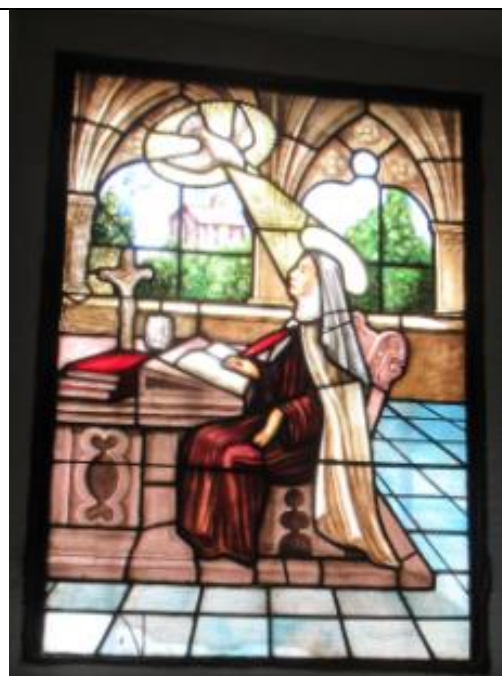
Sklep z pamiątkami oraz drogowskaz do muzeum. Tam był zakaz robienia zdjęć

Carmelitas Descalzos⁸ = Karmelitanki Bose

⁸ <http://www.carmelitaniscalzi.com/es/>; po hiszpańsku.

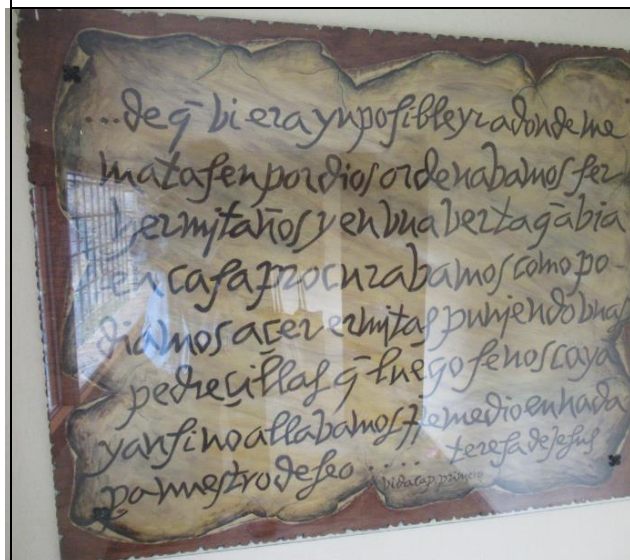

Witraże w Kościele Św. Teresy

Sad, a raczej ogródek Św. Teresy

Jej pismo

Rekonstrukcja przy kaplicy – pokoju klasztornego Św. Teresy

Herb Karmelitów

Budynek Muzeum Św. Teresy (zwiedzony)

Odjeżdżamy z miasta Avila

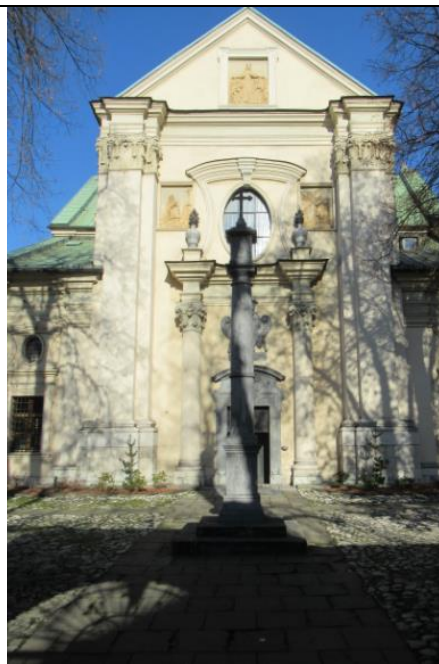

KLASZTOR SIÓSTR KARMELITANEK w KRAKOWIE

Wejście z ulicy na teren Klasztoru,
(po prawej) Kościół Klasztorny

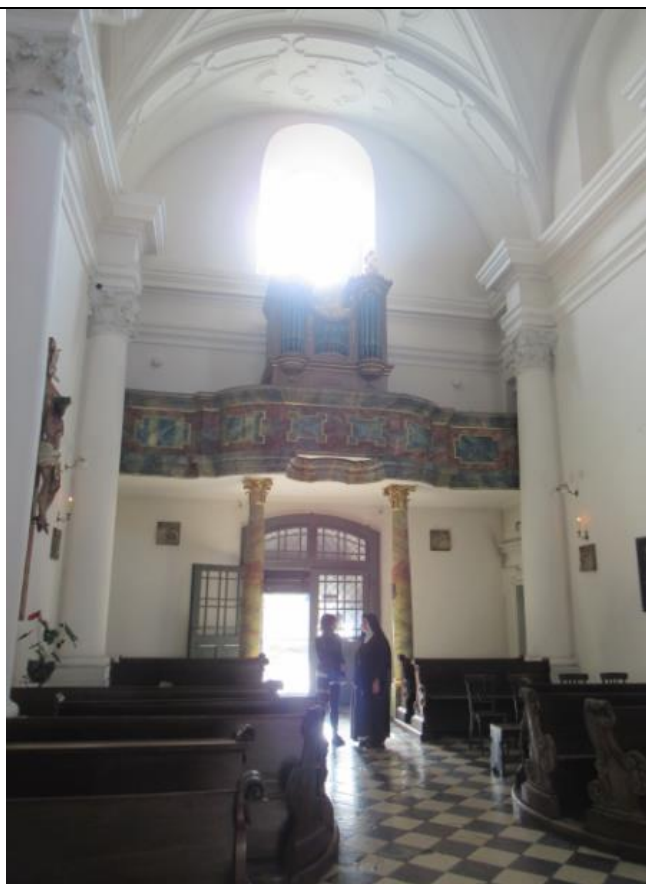
Wejście do Kościoła przy Klasztorze

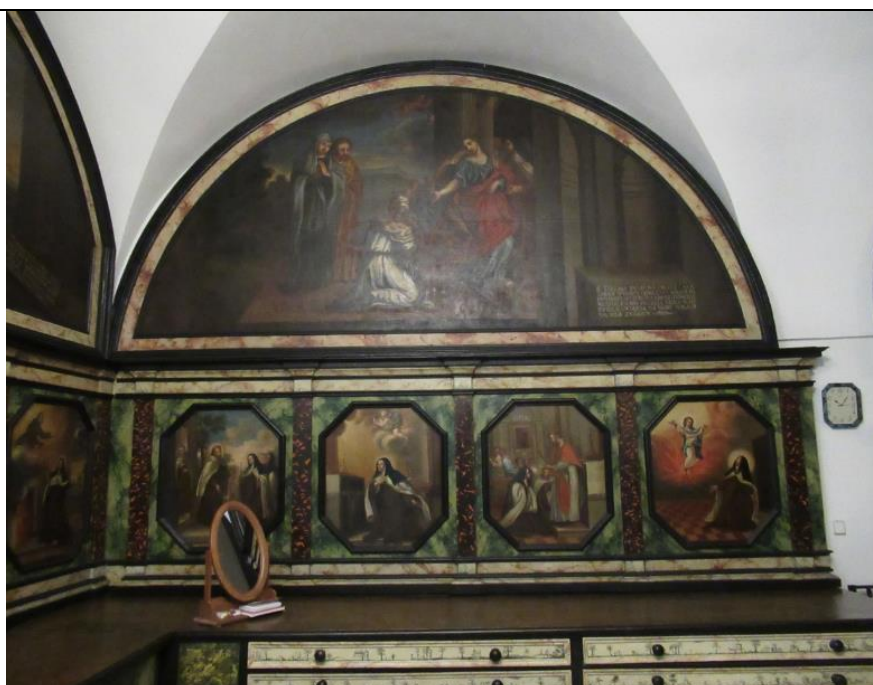
Zabytkowa ambona oraz ołtarz boczny

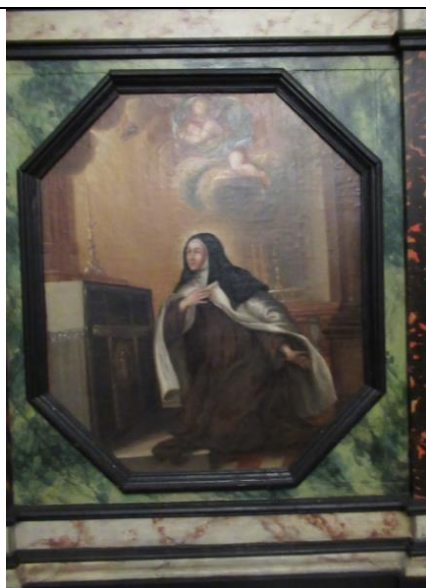
Ołtarz główny – dzień był słoneczny – promienie odbija tabernakulum, ołtarz oraz krucyfiks!!!

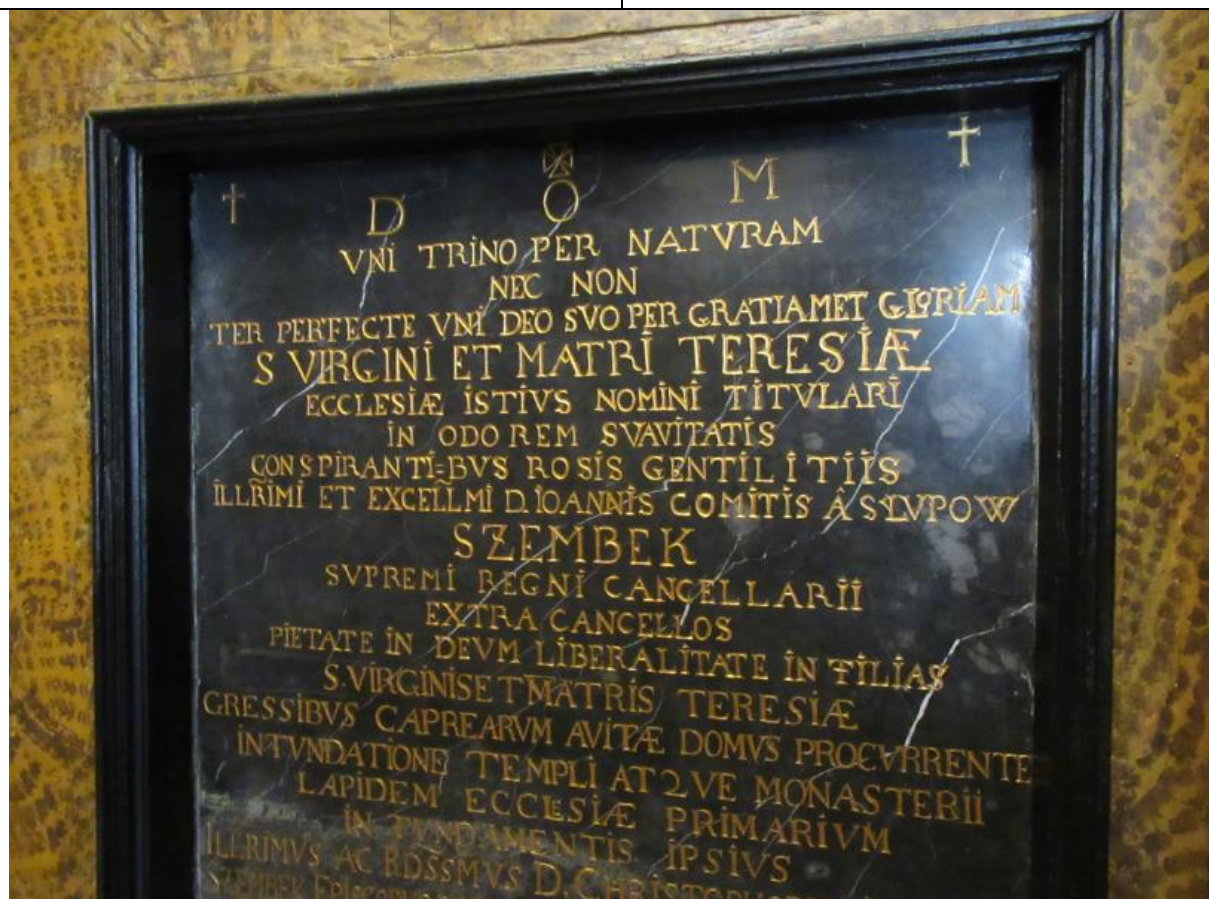
Słońce oświetla wnętrze kościoła, jedna z sióstr Karmelitanek, która rozmawia z petentką

Zakrystia Kościoła

Kasetony z obrazkami z życia Świętej

Tablica pamiątkowa na ścianie Zakrystii

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak

Dziękuję Siostrom Karmelitankom Bosym za możliwość wykonania zdjęć.

DODATEK No 1

(na podstawie ulotki reklamowej)

SZLAK ŚW. TERESY w HISZPANII

Miasta, które przemierzyła św. Teresa, związane z Jej osobą, podjęły inicjatywę, aby utworzyć oraz reklamować w/w szlak. Miasta te rozsiane są po sporej części Hiszpanii.

Są to: Ávila, Malagón, Valladolid, Toledo, Pastrana, Salamanka, Alba de Tormes, Segowia, Beas de Segura, Sewilla (Andaluzja), Caravaca de la Cruz (Murcja), Villanueva de la Jara (Cuenca – prowincja, na wschodzie Kastylii-La Manchi.), Soria, Grenada oraz Medina del Campo, Palencia i Burgos (Kastylija i Leom). Przy niektórych z nich dodano nazwę prowincji, w której leżą – jest to północna, wschodnia, oraz południowo-wschodnia (Andaluzja) Hiszpania.

Turysta/Pielgrzym znajdzie w nich wiele interesujących lub wyjątkowych zabytków. Na przykład: Dom Narodzin (dzisiaj muzeum) św. Teresy z Ávili, Klasztor Sióstr Karmelitanek Bosych pw. Świętego Józefa w Toledo. W 1577 roku Teresa zatrzymała się w Toledo i rozpoczęła pracę nad „Twierdzą wewnętrzną”, szczytowym dziełem mistyki.

Natomiast dzieło tak zwane „Przestrzenie Duchowości Żeńskiej” tworzyła w Salamance. Kolejnym ważnym miejscem jest Klasztor pw. Świętego Józefa w Sewilli (gdzie przechowywany jest jedyny namalowany za życia portret świętej). Następny punkt na tymże szlaku to Klasztor Karmelicki św. Józefa i św. Anny w Burgos (posiadający różne relikwie św. Teresy, na przykład welon czy list odręczny) albo kościół i klasztor pw. Zwiastowania NMP w Alba de Tormes, gdzie znajduje się grób świętej.

Co ciekawe Uczelnia w Bielsku-Białej (ATH) w ramach ERASMUS-a ma współpracę z niektórymi z tych miast (Uniwersytetami) np. obecnie w grupach eseisty są studenci z Burgos.

Dodatek no 2

Czy potrzebne są zakony kontemplacyjne? Ktoś może zapytać. Ostatnio eseista oglądał film „Nieplanowane”. Jest przerażający. Główna bohaterka schodzi z drogi zbrodni, między innymi dzięki modlitwie – rodziców, męża i wolontariuszy. W modlących się ludziach widzi swoich pocieszycieli i doradców.

Warto wyklikać coś o prześladowaniach Mary Wagner w Kanadzie. Za modlitwę karana jest wielokrotnie więzieniem.

Gdy zwiedzałem kościół przyklasztorny w Starym Sączu przewodnik opowiedział legendę. Pewien cesarz Austrii „laicyzował” klasztor tzn. wypędzał mnichów siłą, batem i karabinami. Klasztor zwykle sprzedawał. Miał za co się bawić. Taki „uroczy” władca. To prawda – trzeba wyklikać go tylko. Wymyślił wygnanie siostr ze starego, słynnego klasztoru – na ziemiach Polskich z zaboru Austriackiego. Ale podobno całe miasteczko stanęło w ich obronie. Naprzód chciał zabić wszystkich, ale poddał się na chwilę. Zabije wszystkich, jeżeli siostry nie zabiorą się „za robotę”. Sytuacja wydawała się bez wyjścia. Podobno siostry dostały dyspensę od władz Zakonu, wyszły z klauzury i założyły szkołę, którą prowadziły. Gdy nasz pseudo-bohater umarł szkołę oddały w inne ręce a same wróciły do klasztoru. Nie sprawdzałem ile w tej legendzie jest prawdy. Cesarz władał – znam jego imię i nazwisko – likwidował klasztory – to pewne.

Ja byłem na mszy świętej w kościele przy Klasztorze (Siostr Karmelitanek Bosych) w Krakowie. Siostry przyjmowały komunię świętą, ale wierni ich nie widzą. Siostry śpiewają na chórze, ale są tak ustawione, że nie widać ich nawet z pierwszej ławki, w której siedziałem. Śpiew był przepiękny. Kto może niech się wybierze. Śpiew słyszę do dzisiaj.